

Lausunto Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen vuoden 2025 talousarvioluonnoksesta

Kunnanhallitus 11.11.2024 § 225
627/00.04.01/2024

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää antaa oheisen lausunnon Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen vuoden 2025 talousarvioluonnoksesta sekä valtuuttaa kunnanjohtajan täydentämään lausuntoa tarvittaessa:

Talousarvio on laadittu yhdessä sopijakuntien kesken sovittujen pääperiaatteiden mukaisesti. Talousarvion tulot on johdettu valtionosuusperusteista ja menot mitoitettu valtionosuustulojen suuruisiksi. Menot on sopimuksen mukaisesti jaettu yleisiin yhteisiin kustannuksiin ja aiheuttamisperusteisiin kustannuksiin.

On olennaista varmistaa, että määrärahat käytetään tehokkaasti ja kohdennetaan oikein, jotta työllisyysalueen tavoitteet voidaan saavuttaa tarkoituksenmukaisesti talousarvion puitteissa. Pohjoisen Keski-Suomen alueen työvoimapalveluiden kustannukset olivat vuonna 2023 siirtyvän rahoituksen tasoon skaalattuna arviolta noin 8,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 kunnille siirtyvä valtionosuus on noin 7,8 miljoonaa euroa eli toimintaresurssi on vähenevä. Kun samanaikaisesti tehdään merkittäviä organisaatio- sekä toiminnan muutoksia ja taloudellinen resurssi vähenee, on olemassa merkittävä riski, että käytettävissä oleva rahoitus ei riitä.

Talousarvion toimeenpanossa huomiota tulee kiinnittää palvelujen tuottamiseen kustannustehokkaasti ja vaikuttavasti. Erityisesti huomiota pyydetään kiinnittämään talousarvioon merkittyjen toiminnan ja talouden tavoitteiden seurantaan ja oikea-aikaiseen poikkeamien reagointiin. Kunnille työllisyyspalveluiden toteuttamiseen osoitettu valtionosuusrahoitus kohdennetaan kokonaisuudessaan työllisyysalueen menojen kattamiseen, eikä kunnissa ole mahdollisuutta kasvattaa rahoitusosuutta. Valtionavustuksena kunnille tulevan rahoituksen tulee siten riittää kattamaan työllisyysalueen toiminnan kulut. Tämä vastuukunnan lautakunnan on huomioitava osana tilikauden aikaista seurantaa ja taloudenohjausta. Yhteistyökunnille on varattava tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa mahdollisiin poikkeamiin talousarviossa.

Maksuosuuksien tulee vastata tosiasiasa lakisääteisten työllisyyspalvelujen järjestämisestä syntyneitä kustannuksia. Laukaan kunta edellyttää, että vastuukunta raportoi sopimuksen mukaisesti muille sopijakunnille toiminnasta ja taloudesta kuukausittain, ja että yhteisellä sopimuksella perustetulle talousseurantaryhmälle annetaan talouden seurannan toteuttamiseksi riittävät tiedot ja valtuudet talous- ja kustannusjakotietojen seurantaan ja todentamiseen sekä kuntakohtaisten kustannusten seurantaan. Erityistä huomiota tulee kiinnittää hallinnollisten tukipalvelujen kustannusten oikeudenmukaiseen kohdistamiseen, läpinäkyvyyteen ja seurattavuuteen.

Tämänhetkisestä talousarvioesityksestä eivät käy ilmi mittarit ja tavoitetasot, joilla toiminnallisten tavoitteiden toteutumista arvioidaan. Laukaan kunta edellyttää, että talousarviota täydennetään näiltä osin ennen sen hyväksymistä, jotta toiminnan ja määrärahojen käytön tuloksellisuutta pystytään luotettavasti seuraamaan. Käytettävät mittarit ja tavoitetasot tulee käsitellä ja hyväksyä työllisyysalueen ohjausryhmässä ennen talousarvion lopullista hyväksymistä.

Päätös

Kunnanjohtajan esitys hyväksyttiin.

Selostus

Äänekosken kaupunki on lähettänyt 29.10.2024 Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen kunnille lausuntopyyynnön työllisyysalueen vuoden 2025 talousarvioluonnoksesta.

Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueesta tehdyn kuntien välisen sopimuksen kohdassa on sovittu seuraavaa:

8.1 Taloudenhoidon perusteet

Yhteistoiminnan talous ja taloudenpito ovat osa vastuukunnan talousarviota, taloussuunnittelua ja kirjanpitoa.

Näissä yhteistoiminnan talous on omana vastuualueenaan. Työllisyysalueen tehtävien hoito rahoitetaan sitä varten kohdennetuilla valtionosuuksilla sekä sopijakuntien työllisyyteen mahdollisesti osoittamalla taloudellisilla lisäresursseilla.

Yhteistoiminnan talousarviossa esitetään yhteistoiminnan tehtävät, tavoitteet ja näiden edellyttämät määrärahat sekä osoitetaan rahoitustarpeen kattaminen sopijakuntien maksuosuuksilla. Talousarvio on laadittava siten, että edellytykset yhteistoiminnan hoitamiseen turvataan. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää vastuukunnan valtuusto. Talousarvion muutosesityksistä vastaa yhteinen toimielin ja esitykset on annettava sopijakunnille tiedoksi hyvissä ajoin ja pyydetään kuntien lausunto tiettyyn määräaikaan mennessä ennen asian käsittelyä. Yhteinen toimielin seuraa talousarvion toteutumista ja valvoo sen noudattamista. Vastuukunta raportoi muille sopijakunnille toiminnasta ja taloudesta kuukausittain.

Työllisyysasioiden lakisääteiset tehtävät hoidetaan kokonaistaloudellisesti kustannustehokkaasti. Talouden seurantaa varten perustetaan kuntien talousjohtajista seurantaryhmä, joka seuraa jatkuvasti työllisyysalueen taloustilannetta. Talousseurantaryhmä kokoontuu vähintään kolme kertaa vuodessa.

8.2 Kustannusten perusteet ja jakautuminen

Yhteistoiminnan kustannukset jaetaan kahteen eri ryhmään:

- a) Yhteiset yleiset kustannukset
- b) Aiheuttamisperiaatteella jaettavat kustannukset

Myös osuus vastuukunnan yleisistä kuluista (hallinto, palkanlaskenta, johtaminen, toimitilat, ICT, kehittäminen jne.) kohdistetaan yhteisiin yleisiin kustannuksiin. Aiheuttamisperiaatteella jaettaviin kustannuksiin kuuluvat muun muassa palkkatuki, starttirahat, työvoimakoulutukset (ml. kotokoulutukset) sekä valmennuspalvelut.

Yhteiset yleiset kustannukset jaetaan kuntien työikäisen väestön (uudistuksen laskennallinen valtionosuuskriteeri ikäryhmä 18–64-vuotiaat) määrän (25 %) ja laajan työttömyyden (työttömien

työnhakijoiden ja aktivointiasteeseen laskettavien palveluiden piirissä olleiden yhteismäärä) suuruuden (75 %) suhteessa.

Jakoperusteena olevina tunnuslukuina käytetään työikäisen väestön osalta kalenterivuoden viimeisen päivän määrää siten kuin sitä valtiosuuspäätöksessä käytetään ja laajan työttömyyden osalta 12 kuukauden keskiarvoa (1.12.–30.11).

Yhteiset yleiset kustannukset kohdistetaan koko talousarviovuoden ajan samalla jakoperusteella ja tunnusluvut tarkistetaan talousarviovuosittain. Aiheuttamisperiaatteella jaettavat kustannukset kohdistetaan toteutuneiden kustannusten mukaisesti.

Lausunto tulee toimittaa Äänekosken kaupungin kirjaamoon 13.11.2024 klo 15.00 mennessä.

Esittelijä Kunnanjohtaja Linda Leinonen

Valmistelija talous- ja henkilöstöjohtaja Eero Raittila, puh. 040 663 7306

- 1 Äänekosken kaupungin lausuntopyyntö Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen vuoden 2025 talousarvioluonnoksesta**
- 2 Liite 1_Pohjoisen Keski-Suomen talousarvio 2025_Luonnos